

مساجد قشم

مسجد امام حسین(ع) در شهر قشم دو طبقه و چهار مناره و نمای اجری زینت یافته با کاشی‌های منقوش به آیات قرآنی اثر هنرمندان برجسته اصفهانی) از جمله مسجد های جدید التاسیس قشم است که زیبایی و ابهت چشمگیری دارد .

مسجد الغدير در روستای حمیری نیز از جمله تلفیق عناصر ایرانی و بومی به خوبی قابل مشاهده است. استفاده از گنبد فیروزه‌گون و نقش‌های اسلیمی روی آن دگرگونی در رنگ و جنس مصالح (نظیر بهره‌گیری از کاشی کاری) از جمله خصوصیات هستند که به این مسجد هویتی نو می‌بخشند. معماری مسجد رمچاه آمیزه‌ای از کار دست هنرمندان خوش قریحه اصفهانی و هنرمندان بومی قشم است.

مسجد های قشم در سرتاسر جزیره پراکنده اند.
مسجد های شهر قشم، مسجد جامع رمچاه، مسجد جامع هلر، مسجد طبل و مسجد آل کمال در سنخ از جمله مسجد های مشهور جزیره به شمار می روند .
از جمله مسجد های مشهور جزیره قشم ، که در روستای هلر واقع شده است ، مسجد قبا است که زیبایی و شکوه خاص خود را دارد. معماری استثنایی، رنگ‌ها، طرح و نقشه این مسجد سبب شده که همچون نگینی در معماری جنوب ایران بدرخشد. گنبد های فراوان و هم‌اندازه این مسجد در تناسب با نقشه و طرح آن که با مجموعه بنای اصلی و محوطه مرکزی خود در مربع جای گرفته‌اند، شکوه فزاینده‌ای به این مسجد بخشیده و معنویت حاکم بر آن را دو چندان می‌سازند.

ساختمان اصلی مسجد همانند بسیاری از مسجد های جزیره قشم، به کمک اختلاف سطح، از شالوده بنا و فضای پیرامون فاصله گرفته است. در سطح زیرین حیاط مسجد، برکه آبی وجود دارد که در فضای داخلی آن کرسی های چوبی برای وضو گرفتن در نظر گرفته شده که نمازگزاران در حال وضو گرفتن در محوطه‌ای مدور می‌نشینند و این خود علاوه بر آنکه حال و هوایی روحانی به فضا می‌بخشد، از دیگر زیبایی‌های مسجد قبا است .

زلزله سال ۱۱۶، قمری جزیره قشم موجب ویرانی مسجد و بارگاه مسجد توران شاه شد و منبر آن سر به زیر خاک برد.

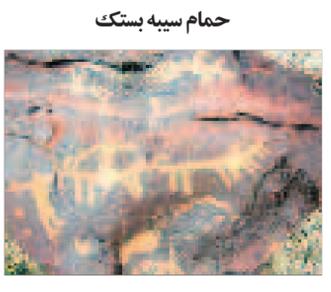
پس از سالیانی چند، این مسجد و بارگاه آن کاویده شد و منبر از زیرخاک بیرون آورده و شکسته‌های آن در مسجد رمکان گذاشته شد که تاکنون برجای است. در این زلزله همچنین حسینیه بندر باسعیود نیز تخریب شد. در سال‌های اخیر دگرگونی‌هایی در طرح و ساختمان برخی از مسجدهای قشم پدید آمده و جلوه‌هایی از معماری اصیل ایرانی و طرح‌ها و نقش‌های

اولین مسجدی که در جزیره قشم به پا شد در روستای کوشه و به همت زاهدی باایمان به نام سید خواجه برخ مشهور به پیر جوهر بوده است

معماری سرزمین مادری بر آنها افزوده شده است.

در طرح معماری مسجد رمچاه این دگرگونی و تلفیق عناصر ایرانی و بومی به خوبی قابل مشاهده است. استفاده از گنبد فیروزه‌گون و نقش‌های اسلیمی روی آن دگرگونی در رنگ و جنس مصالح (نظیر بهره‌گیری از کاشی کاری) از جمله خصوصیات هستند که به این مسجد هویتی نو می‌بخشند. معماری مسجد رمچاه آمیزه‌ای از کار دست هنرمندان خوش قریحه اصفهانی و هنرمندان بومی قشم است.

آثار باستانی
هرمزگان

دهتل جزو یکی از قدیمی ترین مناطق شهرستان بستک است که آثار باستانی بسیاری مربوط به هزاران سال قبل در این مکان به چشم می خورد. یکی از این آثار سنگ نوشته هایی است که محققان قدمت آنها مربوط به چهار هزار سال قبل و دوره هخامنشیان(عصر شکار) عنوان نموده اند . این سنگها که به تعداد زیادی در قسمت جنوبی دهتل وجود دارد نشان از انسان و صحنه هایی ازشکار حیوانات دارد .

متاسفانه در سالهای اخیر به دلیل نبود هیچگونه حفاظت و نگهداری عده ای یا اقدام به شکستن و از بین بردن این سنگها نموده اند و یا منعی مفید برای افراد سوذجو بوده است.
در حال حاضر نیز روز به روز از تعداد این سنگها کاسته می شود و یا اینکه نابود می گردند.

با وجود اینکه مسئولین میراث فرهنگی از وجود این آثار قدیمی در این مکان اطلاع داشته و حتی از آنها بازدید نیز کرده اند ولی متاسفانه تا کنون اقدامی در جهت حفظ این آثار صورت نگرفته است.

حمام سبیه پیشینه این گرمابه به پیش از اسلام برمی گردد و بدست مردم بومی زرتشتی(گبرها) ساخته شده‌است . این بنای تاریخی به دوره ساسانیان برمی گردد.

بنا به نظر عامیانه مردمان شهر قدیمی و بزرگ سبیه در پی سبیلی که از آبراه‌های کوه‌های شمال سبیه یعنی درواه شمو به راه افتاده بود ناچار به ترک سبیه شدند و بازماندگان آنان دهستان کوخرد را بنیاد نهادند . گرمابه سبیه نیز از آثار همان مردمان است.

حمام سبیه به صورت برکه‌ای سرسبته با شیرهایی در اطراف آن در زیر زمین مدفون بوده که با آمدن باران،بخشی از این سازه قدیمی و تاریخی و یکی از آثارهای مهم باستانی کوخرد از زیرخاک نمایان می‌شود .
مورتا دور حمام سبیه عمق دایره ماندنی دارد که باران آن را مشخص کرده است .

در عمق زمین به اندازه ی ساختمان و سقف حمام بوده است که اگر دور تا دور این ساختمان برداشته شود گرمابه به صورت کامل پیدا می‌شود و نما و جلوه‌ای از آثار قدیم را به معرض تماشا می‌گذارد .
حمام سبیه برای کوخرد و شهرستان بستک و منطقه حائز اهمیتی بسیار است. این حمام به گفته کارشناسان مربوط به دوره پیش از اسلام است .

■ **[فرزانه سلم زاده]**

با وجود ضعی بودن استان از آثار و بناهای تاریخی متعدد از جمله پرکه ها ، معبد هندو ها ، حمام گله داری و … همچنان شاهد بی مبری و کم لطفی مسئولین نسبت به این بناها هستیم که بدون هیچ نشانی و تابلو راهنما به حال خود رها شده اند و حتی خود شهروندان بندرعباسی هم مکان دقیق آن را نمی دانند چه پرسد به گردشگرانی که بنا به هر دلیلی به استان می آیند و این است حکایتی عدم جذب توریست و گردشگر در استان هرمزگان .

البته ناگفته نماند که در سالهای اخیر گامهای در خور توجهی در عرصه گردشگری و ساماندهی آثار و بناهای تاریخی در استان برداشته شده که از جمله آن می توان اشاره داشت ولیکن قصد نگارنده از نگارش گزارش سوئ دادن توجه مخاطبان به تجمیع آثار باستانی در مکانی شیبه سازی شده کاملا بومی با شاخصهای اصلی می باشد که در اینجا به سراغ اولین موزه مردم شناسی استان که زیر نظر سازمان میراث فرهنگی و صنایع دستی و گردشگری استان می باشد می رویم .

اولین نگاه…

● ساختمانی با عظمت واقع در میدان یادبود جنب اداره کل فرهنگ و ارشاد نظر هر بیننده ای را به خود جلب می کند . ساختمانی که در یک دو سال اخیر احتمالا شما هم آن را دیده اید . قصد رفتن به داخل را دارم متاسفانه درب آن بسته است . از مسئولی که بطور اتفاقی وی را می بینم علت تعطیلی موزه را جویا می شوم و وی از تعمیر و تجهیز فضای داخلی موزه خبری نهد و بناچارروانه قسمت اداری موزه می شوم.
رضمان کریمیان “ مدیر موزه مردم شناسی خلیج فارس صمیمانه و با روی گشاده از گروه گزارش ما استقبال می کند و با بیان علت تعطیلی چند روزه موزه اعلام می دارد : ساعات بازدید موزه مردم شناسی خلیج فارس همه روزه به غیر از دوشنبه هاز ساعت ۹ صبح الی ۹ شب می باشد .
وی با اشاره به اینکه هدف موزه ، فرهنگی می باشد اظهار داشت : در فصل تابستان روزانه حدود ۱۰۰ نفر بازدید کننده داریم که در فصول دیگر سال این رقم به بالای ۲۰۰ نفر می رسد .

وی ۹۵ درصد انبیا ؑ موجود در موزه را از حفاریهای بدست آمده در سطح استان اعلام می دard و خاطرنشان می سازد: تعداد ۲۴ عده مجسمه های انسان نما با

دیدها
و شنیده ها

مورا توربوم (استمهال)
قسمت هشتاد و نهم
خطرات میبزا ابولتاسم خان
تعال زاده (منشی سفارت امپراتوری آلمان در ایران)
در این کتاب مشکلات ایران در جنگ بین المللی ۱۹۱۸-۱۹۱۴ و غارت و چپاول بیگانگان بر سرزمین پهناور ایران بررسی شده است تا نسل جوان و پوینده ما از فجائعی که بر ایران وارد شده آگاه شوند و بداندند درطول تاریخ چه وقایعی رخ داده است.

■ **با تشکر از فریدون دبیری**

ادامه دارد…
در لباس حاجی ایرانی با عمامه خراسانی و دست و ریش حنا بسته به اتفاق شخصی بنام عبدالوهاب ، با یک اسب قره کمره میوت و یک اسب کزند عربی از سر حد شرقی به خاک ایران وارد شد و تا دامغان طی طریق کرد و چون

ستون ها در بخش علیای خود و زیر سقف به یکدیگر متصل شده اند و سقف آن مسطح است. در این مسجد، به وسیله معتقدان تعمیرات و الحاقاتی انجام پذیرفته که شبستان ستون دار جدید اولین گام بوده است.

مسجد جامع قشم روی هم رفته مسجدی سترگ است که در زمره مسجد های بدون مناره محسوب می شود. بلندی سقف حدود ۶ متر و پوشش آن از چوب ساج و چندل و نخل است . مسجد شیخ برخ: برحسب روایات تاریخی و شواهد موجود درباره خلیج فارس، از همان قرن اول هجری قمری پرتو هدایت اسلام به جزایر خلیج فارس تابیده و از همان روزگار نیز ساخت مسجد و بقعه به عنوان اماکن عبادی و متبرک به تدریج آغازشده است.

اولین مسجدی که در جزیره قشم به پا شد در روستای کوشه و به همت زاهدی با ایمان به نام سید خواجه برخ مشهور به پیرجوهر بوده است . می گویند بنای این مسجد به دوران اوایل قرن دوم هجری قمری می رسد. افسانه بسیار دلنشینی درباره این مسجد سینه به سینه نقل شده و خلاصه آن این است که: در اثر زلزله ای ویرانگر، اکثر بناهای جزیره قشم با خاک یکسان شدند از جمله عبادتگاه و زاویه زاهدی گوی شه‌نشین به نام شیخ برخ.

بعدها، کشتی بانی که از آفریقا آمده بود در دریا دچار طوفان سهمگین می‌شود و پیش‌خود نذر می‌کند که اگر جان سالم از این مهلکه به در ببرد در زاویه و مسجد شیخ برخ را در روستای کوشه بازسازی کند. طوفان سهمگین، کشتی او را در سواحل نزدیک همین روستا به گل می‌نشاند و او از چوب‌های دکل کشتی خود مسجد و زاویه شیخ برخ را بازسازی می‌کند و بر تخته ورودی به خط نسخ خام نام شیخ و تاریخ تجدید بنای مسجد را

مسجد الغدیر در روستای حمیری نیز از جمله مسجد های شاخص قشم به شمار می رود و هر سال در ایام محرم، به ویژه تاسوعا و عاشورا، محل ولیمه دادن به عزاداران حسینی است

مسجد جامع قشم: تاریخ بنای مسجد را ۱۲۰۲ هجری نوشته‌اند اما به نظر می‌رسد قدمت آن قبل از صفویه باشد. بانی این مسجد بی بی صوغیه است که همسر شیخ عبدالله حاکم قشم و جزایر تنگه هرمز بوده است. شیخ عبدالله سه پسر داشت که آنان نیز به نوبت به حکومت قشم و جزایر پیرامون آن رسیدند .

مسجد الغدیر در روستای حمیری نیز از جمله مسجد های شاخص قشم به شمار می رود و هر سال در ایام محرم، به ویژه تاسوعا و عاشورا، محل ولیمه دادن به عزاداران حسینی است که از همان جا دستجات عزاداری با عبور از صحرای گدار به قشم می‌رسند. این مسجد به لحاظ معنوی جایگاه خاصی نزد مردم متدین قشم دارد و محل ادعیه و نذورات آنهاست .
دو مسجد تاریخی قشم

گمنامی بناهای تاریخی بندرعباس!!

خ ل ج ف ا ر س و د ر ن رانند پرتغالی ها توسط امام قلی خان – سردار دلیر شاه عباس اول صفوی – دیده می‌شود که گوشه‌هایی است از تاریخ و فرهنگ مردم هرمزگان و می‌توان با دیدن آداب و رسوم ، صنایع دستی ، پوشش و غذاهای بومی ، مردم این خطه را بهتر شناخت . در هر یک از گالری های این بخش برای درک بهتر موضوع و فضا ، صداهایی مستند و واقعی آن محیط نیز همزمان پخش می‌شود تا با قرار گرفتن در حال و هوای آن به شناخت بیشتری از محیط دست یافت .
تعدادی ظروف و زیورآلات قدیمی مردم این منطقه نیز موجود است که تا سالیان پیش مورد استفاده مردم بوده و چه بسا امروز هم در برخی مناطق استفاده می‌شوند .

● **برکه ها مهجورتر از بناهای دیگر…**

در نمای پشت موزه مردم شناسی خلیج فارس چندین برکه وجود دارد که هیچ استفاده‌ای از آن جهت بازدید نمی‌شود . البته به گفتهٔ “کریمیان” مدیرموزه یکی از این برکه ها توسط استانداری قرار است به مرکز هرمزگان شناسی میدل گردد که جای شکرش باقی است .

بخش مردم شناسی و باستان شناسی است در بخش مردم شناسی فضای بازار سنتی و قدیمی هرمزگانی ، نحوه صید ماهی و مورارید، صحنه هایی از فتح جزایر

برکه های باران یکی از مهمترین فناوری های بومی در راستای تامین آب در استان هرمزگان بوده و علاوه بر ارتش های معماری و زیباشناختی آن میراث معنوی مردم استان هم به شمار می آید .

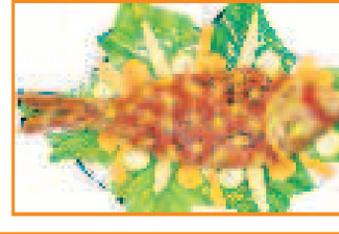
باستان شناسی…

● در بخش باستان شناسی آثاری از هزاره سوم ق.م (۵۰۰۰ سال پیش) تا دوره ی قاجاریه در معرض دید قرار دارد . ابزارهای سنگی و سفالی از هزاره ۳ ق.م ، سرنیزه ها و سر پیکان های برنزی ، سنجاق های سر پیکرگ های تزیینی یا نذری برنزی موسوم به فرهنگ برنز لرستان در هزاره ۲ و ۱ ق.م ، سفالینه هایی از هزاره ۳ ق.م که شاخص فرهنگ جنوب شرق ایران در آن زمان هستند بیشتر متعلق به شرق استان است . ظروف سنگ صابونی و سنگ مرمری فرهنگ حوزه هللیل رود ، زیورآلات ، مهره‌های تزیینی دوره ی اشکانی، ریتون سفالی و قمقه لعابی اشکانی ، سردیس های گچی ساسانی ، انواع چراغ از دوران های مختلف اسلامی مثل پشه سوزها ، چراغ های سفالی و برنزی از قرن نخستین اسلامی تا دوره صفویه ، ظروف چینی مثل سلادون و چینی های آبی و سفید دوران صفویه، سلاح هایی سرد چون شمشیر ، خنجر ، دشنه که مرزین به کنده کاری و نقره کاری هم هستند .

سکه هایی از دوران تاریخی مختلف شامل سکه های یونانی از روزگار سلوکیان ، سکه های اشکانی ، ساسانی عرب – ساسانی ، اموی ،عباسی ، سلجوقی، تیموری ،آق قویونلو ، صفوی ، افشار ، زندیه ، قاجاریه و پهلوی به نمایش درآمده اند . علاوه بر آثار تاریخی ، نتایج آخرین پژوهش ها و کاوش های باستان شناسی چون اشیا کشف شده در “تم مارون رودان” از هزاره سوم ق.م و محوطه ی “مغ بریمی” نخل ابراهیمی میناب ، در معرض دید است . از مهمترین اشیا ٔ مکشوفه از این دو محوطه می توان به گورخمره ها ، ابزار سفالی ، آجرهای دزغیم برمی متعلق به دوره ی اشکانی و کوپک ترین ظرف سفالی که تاکنون کشف شده اشاره کرد . همچنین علاوه بر بخش های مردم شناسی ، باستان شناسی ، کتابخانه موزه در طبقه همکف با دارا بودن کتب تخصصی و تاریخی پاسنخوری نیازهای علاقمندان می باشد .

بازدیدهای گروهی…

● جهت بازدید گروهی می توان با هماهنگی مدیریت با موزه بمنظور جلوگیری از ازدحام جمعیت و تداخل گروه های متعدد و کاهش بازدهی آموزش، زمان حضور خود را در موزه به اطلاع برسانید . البته جهت هماهنگی بازدید گروهی می توانید با شماره تلفن های ۰۷۰۰۸۰۵۵۰۲۰۱- هم تماس بگیرید .

با مصرف آبزیان در کودکان خود باعث افزایش

قدرت فراگیری و تمرکز شوید

● **روابط عمومی اداره**

کل شیلات هرمزگان

